

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

Кафедра _____ ремонту машин, експлуатації енергетичних засобів та охорони праці _____

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

В.о. декана

Лілія Лілія МАРТИНЕЦЬ
“14” жовтня 2022 р.

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

Педагогіка та методика викладання у вищій школі

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Ступінь вищої освіти _____

магістр

(бакалавр, магістр)

Факультет (назва)	Галузь знань (шифр і назва галузі знань)	Спеціальність (шифр і назва спеціальності)	Освітня програма (назва освітньої програми)
аграрний	20 Аграрні науки та продовольство	208 «Агроінженерія»	Агроінженерія

Робоча програма навчальної дисципліни «Педагогіка та методика викладання у вищій школі» для здобувачів вищої освіти (денна/заочна форми навчання) спеціальності 208 «Агроінженерія».

«05» жовтня 2022 року – 16 с.

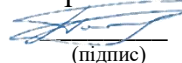
Розробник:

Мартинець Л.А., доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри ремонту машин, експлуатації енергетичних засобів та охорони праці

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри ремонту машин, експлуатації енергетичних засобів та охорони праці

Протокол від 07.10.2022 року № 4.

В.о. завідувача кафедри ремонту машин, експлуатації енергетичних засобів та охорони праці

(підпис)

Анатолій ПОЛЯКОВ
(ініціали і прізвище)

Схвалено проектною групою освітньої програми «Агроінженерія».

ВСТУП

Робоча програма навчальної дисципліни «Педагогіка та методика викладання у вищій школі» складена відповідно до освітньої програми підготовки «магістр» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство», формує інтегральну, загальні компетентності та програмні результати навчання, якими оволодіють здобувачі вищої освіти.

Мета вивчення навчальної дисципліни – розкрити закономірності розвитку освіти, процесу навчання і виховання студентської молоді, її наукової та професійної підготовки відповідно до державних та європейських стандартів, потреб суспільства; розробити на цій основі підходи до удосконалення системи формування психолого-педагогічної готовності магістрантів до викладацької та науково-педагогічної діяльності.

Завдання вивчення дисципліни:

- поглиблення, розширення, інтеграція знань з педагогіки вищої школи, сучасних технологій навчання та виховання тощо;
- практичне опанування студентами різними формами організації навчального і виховного процесів у закладах вищої освіти;
- виховання у студентів особистих якостей майбутнього педагога, викладача; прагнення до самонавчання, самовиховання, самовдосконалення.

Навчальна дисципліна формує такі міждисциплінарні зв'язки:

- дисципліни, що передують: «Філософія наукової діяльності».
- дисципліни, що забезпечуються: «Виробнича (науково-дослідна) практика».

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів компетентностей та програмних результатів навчання відповідно до освітньої програми спеціальності 208 «Агроінженерія»:

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі агропромислового виробництва та у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК5. Здатність працювати в команді.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач має набути таких **програмних результатів навчання:**

ПРН4. Викладати у закладах вищої освіти та розробляти методичне забезпечення спеціальних дисциплін, що стосуються агроінженерії.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Опис підготовки фахівців	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 20 «Аграрні науки та продовольство»	обов'язкова	
	Спеціальність 204 «Агроінженерія»		
	Освітня програма Агроінженерія		
Змістових модулів – 3	Рівень вищої освіти: другий Ступінь освіти: магістр	Рік підготовки:	
		1	1
Семестр			
2		2	
Лекції			
14 год.		6 год.	
Практичні			
14 год.		6 год.	
Лабораторні			
- год.		- год.	
Самостійна робота			
92 год.		108 год.	
Загальна кількість годин: денна – 120 год. заочна – 120 год.			
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4			
Тижневих годин для заочної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4		Вид контролю: екзамен	

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1 ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ

ТЕМА 1. ПРЕДМЕТ І ЗАВДАННЯ ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ

Лекція 1. Загальні основи педагогіки вищої школи

Місце педагогіки вищої школи в системі педагогічних наук. Зв'язок педагогіки вищої школи з іншими науками. Категорії педагогіки вищої школи.

Методологічні аспекти педагогіки вищої школи.

Мета, завдання та зміст вищої освіти в Україні. Система освіти в Україні, її структура. Принципи діяльності освітніх закладів.

Практичне заняття № 1. Освітні системи країн світу: практика для України (одна країна на вибір).

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2 ДИДАКТИКА ВИЩОЇ ШКОЛИ

ТЕМА 2. ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Лекція 2. Сутність процесу навчання у вищій школі. Зміст освіти у вищій школі

Дидактика як галузь педагогіки вищої школи. Предмет і об'єкт дидактики вищої школи.

Зміст освіти. Нормативні документи, що визначають зміст вищої освіти. Освітня програма, навчальний план, навчальна програма дисципліни і підручник вищої школи.

Лекція 3. Форми організації навчання у вищій школі. Методи і засоби навчання у ЗВО

Лекції та методика їх проведення. Психолого-педагогічні вимоги до проведення лекції у вищій школі. Семінарські та практичні заняття у вищих навчальних закладах. Педагогічна і виробнича практика студентів. Самостійна робота, вимоги до її організації.

Закони та закономірності навчання. Принципи, методи та засоби навчання у закладі вищої освіти.

Практичне заняття № 2. Апробація методів та технік навчання на визначену тему зі спеціальності.

Практичне заняття № 3. Використання методу «Світове кафе» при обговоренні питання «Низька мотивація студентів до навчання: шляхи подолання».

Лекція 4. Система діагностики знань і умінь студентів у ЗВО

Система діагностики знань і умінь студентів у вищому навчальному закладі. Значення та функції оцінювання навчальних досягнень студентів. Контроль за навчально-пізнавальною діяльністю студентів.

Практичне заняття № 4. Форми організації та оцінювання навчання у вищій школі.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3

ВИХОВНА ФУНКЦІЯ ВИЩОЇ ШКОЛИ. ПЕДАГОГІЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

ТЕМА 3. ВИХОВАННЯ У ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ. ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Лекція 5. Виховна робота зі студентською молоддю

Організація виховної роботи зі студентами у вищій школі. Структура виховного процесу. Принципи виховання. Зміст, напрями, форми і методи виховної роботи зі студентами.

Практичне заняття № 5. Використання форми виховної роботи «Дебати» при обговоренні питання (на вибір).

Лекція 6. Основи управління у вищій школі

Педагогічний менеджмент як сучасна теорія управління освітою. Система управління закладом вищої освіти.

Основні поняття теорії педагогічного менеджменту. Загальна характеристика принципів і функцій педагогічного менеджменту.

Практичне заняття № 6. Управління ЗВО: виклики сьогодення.

ТЕМА 4. НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ПРАЦІВНИК У ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Лекція 7. Специфіка професійно-педагогічної діяльності викладача вищої школи

Особливості діяльності викладача ЗВО. Педагогічна культура та педагогічна майстерність викладача вищої школи. Педагогічна техніка викладача вищої школи. Профілактика синдрому професійного вигорання.

Практичне заняття № 7. Основні види робіт та функції викладача ЗВО.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усьог о	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	п	лаб	с.р.		л	п	лаб	с.р.
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ										
Тема 1. Предмет і завдання педагогіки вищої школи	30	2	2		26	30	2			28
Разом за ЗМ 1	30	2	2		26	30	2			28
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ДИДАКТИКА ВИЩОЇ ШКОЛИ										
Тема 2. Форми організації та оцінювання навчання у вищій школі	34	6	6		22	30	2	2		26
Разом за ЗМ 2	30	6	6		22	30	2	2		26
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. ВИХОВНА ФУНКЦІЯ ВИЩОЇ ШКОЛИ. ПЕДАГОГІЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ										
Тема 3. Виховання у закладі вищої освіти. Основи управління у вищій школі	28	4	4		20	28	2	2		24
Тема 4. Науково-педагогічний працівник у закладі вищої освіти	28	2	2		24	32		2		30
Разом за ЗМ 3	60	6	6		44	60	2	2		54
Усього	120	14	14		92	120	6	6		108

Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Загальні основи педагогіки вищої школи	2	2
2.	Сутність процесу навчання у вищій школі. Зміст освіти у вищій школі	2	
3.	Форми організації навчання у вищій школі. Методи і засоби навчання у ЗВО. Методи і засоби навчання у ЗВО	2	2
4.	Система діагностики знань і умінь студентів у ЗВО	2	
5.	Виховна робота зі студентською молоддю	2	2

6.	Основи управління у вищій школі	2	
7.	Специфіка професійно-педагогічної діяльності викладача вищої школи	2	
	Разом:	14	6

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
	<i>не передбачено</i>	-	-

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Освітні системи країн світу: практика для України (одна країна на вибір)	2	
2.	Апробація методів та технік навчання на визначену тему зі спеціальності	2	
3.	Використання методу «Світове кафе» при обговоренні питання «Низька мотивація студентів до навчання: шляхи подолання»	2	2
4.	Форми організації та оцінювання навчання у вищій школі	2	
5.	Використання форми виховної роботи «Дебати» при обговоренні питання (на вибір)	2	2
6.	Управління ЗВО: виклики сьогодення	2	
7.	Основні види робіт та функції викладача ЗВО	2	2
	Разом:	14	6

Практичне заняття № 1

Тема. Освітні системи країн світу: практика для України (одна країна на вибір)

План заняття:

1. Презентація освітніх систем країн світу (на вибір здобувача)

Рекомендована література:

1. Вітвицька С. С., Андрійчук Н. М. Основи педагогіки вищої школи / Fundamentals of Higher School Pedagogy: Білінгвальний навчально-методичний посібник для студентів закладів вищої освіти. 2-ге вид. перероб і доп. Житомир: Вид-во ЖДУ, 2019. 312 с.

2. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: підручник Київ: ЦНЛ, 2018. 384 с.

3. Головенкін В.П. Педагогіка вищої школи [Електронний ресурс] : підручник / В. П. Головенкін; КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2-ге вид., переробл. і доповн. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с.

4. Пальчевський С.С. Педагогіка: навч. посіб. 3-є вид. Київ: Каравела, 2018. 496 с.

Практичне заняття № 2

Тема. Апробація методів та технік навчання на визначену тему зі спеціальності

План заняття:

1. Апробація методів та технік навчання («Ранжування», «Акваріум», «Сніжний ком», «Шість капелюхів», «Хто? Що? Де? Коли? Як?») на визначену тему зі спеціальності.

Рекомендована література:

1. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: підручник Київ: ЦНЛ, 2018. 384 с.

2. Головенкін В.П. Педагогіка вищої школи [Електронний ресурс] : підручник / В. П. Головенкін; КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2-ге вид., переробл. і доповн. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с.

3. Інноваційні технології навчання: Навч. посібн. для студ. вищих технічних навчальних закладів / [Кол. авторів; відп. ред. Бахтіярова Х.Ш.; наук. ред. Арістова А.В.; упорядн. словника Волобуєва С.В.]. К.: НТУ, 2017. 172 с.

4. Інтерактивні технології навчання дорослих: навчально-методичний посібник / Сисоєва С.О.; НАПН України, Ін-т педагогічної освіти і освіти дорослих. К.: ВД «ЕКМО», 2011. 324 с.

5. Прокопів Л. Інноваційні технології навчання і виховання у ВНЗ: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ, 2017. 166 с.

6. Тренінгове навчання в закладі вищої освіти: навчально-методичний посібник [Електронний ресурс] / М. В. Афанасьєв, Г. А. Полякова, Н. Ф. Романова та ін.; за заг. ред. професора М. В. Афанасьєва. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. 323 с.

7. Шоробура І.М. Тренінги з освітнього менеджменту: навч. посіб./ Хмельницький: ФОП Мельник А.А., 2018. 242 с.

Практичне заняття № 3

Тема. Використання методу «Світове кафе» при обговоренні питання «Низька мотивація студентів до навчання: шляхи подолання»

План заняття:

1. Ознайомлення з методом «Світове кафе». Правила гри.

2. Обговорення питання «Низька мотивація студентів до навчання: шляхи подолання».

Рекомендована література:

1. Жарська І. О. Інтерактивні методи навчання в маркетингу: навч. посіб. / І. О. Жарська. Одеса: Атлант, 2017. 200 с.

2. Нежинська О. О. Основи коучингу : навчальний посібник / О. О. Нежинська, В. М. Тищенко. Київ; Харків : ТОВ «ДІСА ПЛЮС», 2017. 220 с.

3. Прищак М. Д. Педагогіка, психологія та методика викладання у вищій школі: курс лекцій / М. Д. Прищак, О. Б. Залюбівська. Вінниця: ВНТУ, 2019. 150 с.

Практичне заняття № 4

Тема. Форми організації та оцінювання навчання у вищій школі

План заняття:

1. Скласти план проведення семінарського чи практичного заняття з окремої дисципліни, окресливши його методичне забезпечення.

2. Опрацювати кілька інформаційних джерел із метою ознайомлення з технологією кредитно-модульного навчання і методикою запровадження рейтингової системи оцінювання навчальної діяльності студентів.

Рекомендована література:

1. Вища освіта України і Болонський процес : навчальний посібник / за редакцією В. Г. Кременя, М. Ф. Степко, Я. Я. Болубаш та ін. Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2004. 384 с.

2. Ортинський В.Л. Педагогіка вищої школи : Навчальний посібник. Львів : ЦУЛ, 2009. 470 с.

3. Хрестоматія з педагогіки вищої школи : навч. Посібн. / В. І. Лозова, А. В. Троцько, О. М. Іонова та ін.; за заг. ред. В. І. Лозової. Х. : Віровець А.П. «Апостроф», 2011. 408 с.

Практичне заняття № 5

Тема. Використання форми виховної роботи «Дебати» при обговоренні питання (на вибір)

План заняття:

1. Проведення дебатів на обрану заздалегідь тему.

Рекомендована література:

1. Інтерактивні технології навчання дорослих: навчально-методичний посібник / Сисоєва С.О.; НАПН України, Ін-т педагогічної освіти і освіти дорослих. К.: ВД «ЕКМО», 2011. 324 с.

2. Тренінгове навчання в закладі вищої освіти: навчально-методичний посібник [Електронний ресурс] / М. В. Афанасьєв, Г. А. Полякова, Н. Ф. Романова та ін.; за заг. ред. професора М. В. Афанасьєва. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. 323 с.

3. Шоробура І.М. Тренінги з освітнього менеджменту: навч. посіб./ Хмельницький: ФОП Мельник А.А., 2018. 242 с.

Практичне заняття № 6

Тема. Проведення дискусії на тему «Управління ЗВО: виклики сьогодення»

План заняття:

1. Обговорення проблеми «Управління ЗВО: виклики сьогодення».

Рекомендована література:

1. Закон України «Про вищу освіту» [Електронний ресурс]. Режим доступу: zakon.rada.gov.ua.
2. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: підручник Київ: ЦНЛ, 2018. 384 с.
3. Головенкін В.П. Педагогіка вищої школи [Електронний ресурс] : підручник / В. П. Головенкін; КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2-ге вид., переробл. і доповн. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с.

Практичне заняття № 7

Тема. Основні види робіт та функції викладача ЗВО

План заняття:

1. Проаналізувати основні види робіт та функції викладача ЗВО.
2. Підготувати е-презентацію до теми: «Професійна компетентність викладача вищої школи визначається як ...»

Рекомендована література:

1. Зайченко І.В., Теслюк В.М., Каленський А.А. Основи педагогічної майстерності та етика викладача вищої школи : підручник / За ред. проф. І.В. Зайченка. Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. 484 с.
2. Ортинський В.Л. Педагогіка вищої школи : Навчальний посібник. Львів : ЦУЛ, 2009. 470 с.
4. Педагогічна творчість і майстерність: Хрестоматія / Інститут змісту і методів навчання. К., 2000. 167 с.

Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
<i>не передбачено</i>		-	-

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Предмет і завдання педагогіки вищої школи	26	28
2.	Форми організації та оцінювання навчання у вищій школі	22	26
3.	Виховання у закладі вищої освіти. Основи управління у вищій школі	20	24

4.	Науково-педагогічний працівник у закладі вищої освіти	24	30
	Разом:	92	108

Основні види самостійної роботи, передбачені при опануванні навчальної дисципліни «Педагогіка та методика викладання у вищій школі»:

1. Вивчення лекційного матеріалу.
2. Підготовка до практичних занять.
3. Опрацювання та вивчення рекомендованої літератури. Робота з інформаційними ресурсами мереж Інтернет (пошук та обробка інформації).
4. Розв'язання педагогічних ситуацій.
5. Методичне завдання. Складання трьох тестових завдань з теми. Перевірка їх ефективності на прикладі своїх колег.
6. Дослідницьке завдання. Аналіз різних джерел і підготовка виступу з теми: «Сучасні математичні методи, інформаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення для досліджень і розробок».
7. Підготовка до екзамену:
 - 7.1 Підготовка до опитування.
 - 7.2 Завдання для роздумів. Прокоментуйте одне з наведених висловлювань (на вибір):
 - «Сім'я – перше джерело, з якого починається велика ріка почуттів і переконань» (В. Сухомлинський).
 - «Якщо ви вдало оберете працю і вкложите в неї всю свою душу, то щастя саме вас знайде» (К. Ушинський).
 - Як Ви розумієте слова Арістотеля про три чинники, що визначають ефективність виховання: природні задатки, спроможність набувати звичку і здатність робити судження. Чинники виховання, виокремлені Арістотелем, створили підґрунтя для першого наукового визначення педагогіки як учіння про правильне формування особистості. Чому це визначення актуальне до нашого часу?

4. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При викладанні дисципліни застосовуються традиційні: пояснення, бесіда, інструктаж, розповідь та інтерактивні методи навчання: світове кафе, дискусія, дебати, круглий стіл, «метод шести капелюхів» тощо.

5. ФОРМИ КОНТРОЛЮ, МЕТОДИ І КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Основна форма контролю: екзамен.

Основні методи оцінювання: опитування; презентація результатів виконаних завдань; обговорення.

Загальна підсумкова оцінка з навчальної дисципліни виставляється відповідно до методики накопичення балів за результатами поточного та підсумкового контролю (див. табл. 5.1).

Таблиця 5.1 – Схема нарахування балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточний контроль (60 балів)						Підсумковий контроль	Загальна сума балів
Змістовий модуль 1 (max 12 балів)		Змістовий модуль 2 (max 24 балів)		Змістовий модуль 3 (max 24 балів)			
Активна участь у лекційних та практичних заняттях	Модульна контрольна робота № 1 (підготовка виступу з теми)	Активна участь у лекційних та практичних заняттях	Модульна контрольна робота № 2 (скласти три тестових завдання з теми)	Активна участь у лекційних та практичних заняттях	Модульна контрольна робота № 3 (розв'язати педагогічні ситуації)	Екзамен	100
6	6	18	6	18	6		

Таблиця 5.2 – Взаємозв'язок між результатами навчання та обов'язковими видами навчальних робіт

Результати навчання	Види робіт					
	Обговорення на заняттях	Розв'язання педагогічних ситуацій	Методичне завдання	Дослідницьке завдання	Опитування	Завдання для роздумів
ПРН4. Викладати у закладах вищої освіти та розробляти методичне забезпечення спеціальних дисциплін, що стосуються агроінженерії	+	+	+	+	+	+

Критерії оцінювання завдань:

1. Розв'язання педагогічних ситуацій (6 балів):

- повнота висвітлення змісту питання – 2 бали;
- самостійність оцінних суджень – 2 бали;
- культура усного мовлення, володіння державною мовою – 2 бали.

2. Методичне завдання (6 балів). Складання трьох тестових завдань з теми.

Перевірка їх ефективності на прикладі своїх колег:

- правильність виконання завдання – 3 бали;
- досвід творчої діяльності (вміння виявляти питання та вирішувати їх) – 3 бали.

3. Дослідницьке завдання (6 балів). Аналіз різних джерел і підготовка виступу з теми: «Сучасні математичні методи, інформаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення для досліджень і розробок»:

- володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо – 2 бали;

- зв'язок теоретичного матеріалу з практичною діяльністю – 2 бали;

- культура усного мовлення, володіння державною мовою – 2 бали.

4. Опитування (25 балів):

Опитування містить 25 тестових завдань. За кожну правильну відповідь студент отримує 1 бал, неправильна відповідь – 0 балів. Максимально можлива кількість балів у сумі становить 25 балів (сформованість загальнонавчальних та предметних компетентностей).

5. Завдання для роздумів (15 балів). Прокоментуйте одне з наведених висловлювань (на вибір):

- логіка побудови відповіді – 5 балів;

- знання науково-педагогічної літератури з актуальних проблем педагогіки вищої школи – 5 балів;

- культура усного мовлення, володіння державною мовою – 5 балів.

Загальна оцінка за екзамен (40 балів) підраховується як сумарна кількість оцінок, отриманих за опитування та завдання для роздумів.

Таблиця 5.3 – Шкала та критерії оцінювання відповіді здобувачів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	Критерії
90-100	A	відмінно	виставляється за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння успішно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і використанні набутих знань та умінь.
82-89	B	добре	виставляється за вияв повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
74-81	C	добре	виставляється, якщо студент твердо знає навчальний матеріал; оволодів досконало практичними навичками; аргументовано викладає матеріал, висловлює свої міркування про ті чи інші психолого-педагогічні феномени, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу.
64-73	D	задовільно	виставляється за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою

			навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
60-63	E	задовільно	виставляється, якщо студент знає близько половини навчального матеріалу, здатний відтворити його відповідно до пояснення викладача; розуміє основний навчальний матеріал, здатний з помилками й неточностями дати визначення понять; виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповідь його правильна, але недостатньо осмислена. За допомогою викладача здатний аналізувати, порівнювати, узагальнювати та робити висновки. Вміє застосовувати знання при розв'язуванні задач.
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення.
1-34	F	незадовільно без можливості повторного складання	виставляється студенту, який не виконав навчальну програму або якийсь елемент її складової, має фрагментарні знання, які не дозволяють розкрити теоретичні питання і виконати практичні завдання. Такий студент не може викласти свою думку навіть на елементарному рівні.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: підручник Київ: ЦНЛ, 2018. 384 с.
2. Каплінський В.В. Методика викладання у вищій школі: Навчальний посібник. Вінниця: ТОВ «Ніланд ЛТД», 2015. 224 с.
3. Головенкін В.П. Педагогіка вищої школи [Електронний ресурс] : підручник / В. П. Головенкін ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2-ге вид., переробл. і доповн. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с.
4. Мартинець Л.А. Педагогіка вищої школи: конспект лекцій. Вінниця, 2020. 52 с.

Допоміжна література

1. Вітвицька С. С., Андрійчук Н. М. Основи педагогіки вищої школи / Fundamentals of Higher School Pedagogy: Білінгвальний навчально-методичний посібник для студентів закладів вищої освіти. 2-ге вид. перероб і доп. Житомир: Вид-во ЖДУ, 2019. 312 с.
2. Етика викладача вищої школи: навчальний посібник/ І. В. Зайченко, А. А. Каленський, Т. Ф. Мельничук; за ред. проф. І. В. Зайченка. К: ЦП «Компринт», 2013. 320 с.

3. Жарська І. О. Інтерактивні методи навчання в маркетингу: навч. посіб. / І. О. Жарська. Одеса: Атлант, 2017. 200 с.
4. Зайченко І.В., Теслюк В.М., Каленський А.А. Основи педагогічної майстерності та етика викладача вищої школи : підручник / За ред. проф. І.В. Зайченка. Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. 484 с.
5. Інноваційні технології навчання: Навч. посібн. для студ. вищих технічних навчальних закладів / [Кол. авторів; відп. ред. Бахтіярова Х.Ш.; наук. ред. Арістова А.В.; упорядн. словника Волобуєва С.В.]. К. : НТУ, 2017. 172 с.
6. Інтерактивні технології навчання дорослих: навчально-методичний посібник / Сисоєва С.О.; НАПН України, Ін-т педагогічної освіти і освіти дорослих. К.: ВД «ЕКМО», 2011. 324 с.
7. Корольчук М.С. Професійне вигорання працівників освіти: монографія / М.С. Корольчук, В.М. Корольчук, Л.І. Еєрезовська. Київ : Київ. нац. торг.- екон. ун-т, 2017. 304 с.
8. Нежинська О. О. Основи коучингу : навчальний посібник / О. О. Нежинська, В. М. Тименко. Київ ; Харків : ТОВ «ДІСА ПЛЮС», 2017. 220 с.
9. Пальчевський С.С. Педагогіка: навч. посіб. 3-є вид. Київ: Каравела, 2018. 496 с.
10. Прищак, М. Д. Педагогіка, психологія та методика викладання у вищій школі: курс лекцій / М. Д. Прищак, О. Б. Залюбівська. Вінниця : ВНТУ, 2019. 150 с.
11. Прокопів Л. Інноваційні технології навчання і виховання у ВНЗ: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ, 2017. 166 с.
12. Технології дистанційного професійного навчання. Методичний посібник / [О. В. Базелюк, О. М. Спірін, Л. М. Петренко, А. А. Каленський та ін.]. Житомир: «Полісся», 2018. 160 с.
13. Тренінгове навчання в закладі вищої освіти: навчально-методичний посібник [Електронний ресурс] / М. В. Афанасьєв, Г. А. Полякова, Н. Ф. Романова та ін.; за заг. ред. професора М. В. Афанасьєва. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. 323 с.
14. Фулей Т.І. Інтерактивні методи навчання у підготовці суддів. Навчальний посібник для викладачів (тренерів). К., ФОП Клименко Ю.Я., 2017. 156 с.
15. Шоробура І.М. Тренінги з освітнього менеджменту: навч. посіб./ Хмельницький: ФОП Мельник А.А., 2018. 242 с.

Інформаційні ресурси в Інтернет

1. Етичний кодекс ученого України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0002550-09>
2. Закон України «Про вищу освіту» [Електронний ресурс]. Режим доступу: zakon.rada.gov.ua.
3. Закон України «Про освіту» від 01.07.2014 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua>.